

Moeder *heil*

'Ik ben groot fan van Els Florijn.
Met dit boek heeft ze zichzelf overtroffen.

Deze roman raakt me intens.'

JUDITH VISSER, AUTEUR VAN
ZONDAGSKRACHT

ROMAN

ELS FLORIJN

ELS FLORIJN

Moeder*heil*

Uitgeverij Mozaïek – Utrecht

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Ontwerp omslag: Margo Togni
Lay-out binnenwerk: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 239 6226 7
ISBN 978 90 239 6227 4 (e-book)
NUR 301
www.uitgeverijmozaiek.nl
www.elsflorijn.nl

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden van het beeldmateriaal te achterhalen. Zij die desondanks menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich wenden tot de uitgever.

© 2025 Uitgeverij Mozaïek, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan.

Uitgeverij Mozaïek vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

voor u
oma
– postuum –
omdat u me leerde
dat elke stem
– hoe zacht ook –
gehoord kan worden
door wie werkelijk luistert

De ongehuwde moeder heeft gezondigd tegen God en tegen de Maatschappij. Liefst zolang mogelijk voor de bevalling worden de ongehuwde moeders in het huis opgenomen; zolang mogelijk, omdat de meisjes vooral voor de bevalling het meest geneigd zijn te luisteren naar vermaningen en goede raad.

- Stichtingsacte Moederheil

SOFIA

It was then she clearly understood

If he was fire

oh

she must be wood

- Leonard Cohen

Een

Ze heeft niemand verteld dat ze vandaag jarig is. Terwijl ze met een bakfiets langs de huizen rijdt, fluit ze vals *Lang zal ze leven* voor zichzelf. Haar lange lijf op de lage bakfiets ziet er ongetwijfeld potsierlijk uit, maar daar heeft Sofia lak aan. Liever in de buitenlucht voor spot rijden dan opgesloten te zitten in de bedompte winkel met de chagrijnige bakker die tegenwoordig telkens tegelijk met haar in het magazijn moet zijn en die vaak net iets van de plank moet hebben waar zij voor staat, zodat zijn dikke buik in haar rug duwt.

Hier buiten is de wereld weids en open. De helderblauwe hemel lijkt schoongewassen, alsof er flink geschrobd is met soda en citroen. De wind strijkt langs haar gezicht, het gras in de berm buigt in de bries.

De knecht die normaal gesproken de bestellingen bezorgt, heeft zich vanmorgen ziek gemeld. ‘Dan moet jij er vandaag maar met de fiets op uit,’ zei de bakker, toen ze vanochtend binnenstapte. Hij stond tegen de broodbakmachine geleund, zijn massieve armen voor zijn borst over elkaar. Sofia keek onwillekeurig over haar schouder, alsof zich daar nog iemand anders zou kunnen bevinden.

‘Ik?’

‘Waarom niet?’

Ze had ook geen idee wie het anders zou moeten doen. De

bakker zelf is zo dik dat hij nauwelijks tussen het zadel en het stuur past.

‘Ik wil het best doen, maar de fiets is veel te klein,’ zei ze. ‘Ik kom met m’n knieën tegen het stuur.’

‘Het is niet anders,’ zei hij. ‘Je moet het er maar mee doen.’

Sofia beet op haar onderlip en hield een scherp weerwoord binnen. Haar baan bij de bakker en de kamer die ze op dit moment huurde bij een hospita die niet al te veel zeurde, gaven haar nu al bijna een jaar min of meer de vrijheid om haar eigen leven te leiden, en ze wilde helemaal niets van die kostbare, moeizaam verwonnen privileges inleveren.

‘Ik weet de weg niet,’ zei ze.

‘Die leg ik je wel uit.’

Ze keek door het raam en zag de zon en de blauwe lucht.

Voor de laatste bestelling moet ze het verst fietsen. Het zijn drie tassen vol. Ze heeft de rekening in haar zak: voor meer dan vijftientig gulden aan petit fours, paleisbanket, zoutjes en chocolade.

‘Zorg dat ze meteen betalen,’ heeft de bakker gezegd, ‘en het liefst ook het bedrag dat ze nog op rekening hebben staan. Ze hebben geld zat, die familie De Wal, maar op tijd betalen, ho maar. Ze stellen het afrekenen telkens uit. Gelukkig ben jij niet op je mondje gevallen, dus het is jou wel toevertrouwd.’

Het huis waar ze moet zijn, ligt buiten het dorp aan het einde van een brede oprijlaan. Ze rijdt met de bakfiets een eind het grind op, maar moet al snel afstappen. Ze loopt een stukje met de fiets aan de hand, maar de banden trekken diepe sporen in de steentjes. Ze laat de fiets staan en neemt de tassen mee. Ze zijn niet zwaar, wel onhandig.

Wat een huis. Langs een deel van de gevel kruipt klimop omhoog. De trap naar de met ijzerbeslag versierde voordeur

is in het midden uitgesleten. Hoe oud zouden deze treden zijn? Vast al een paar honderd jaar. In gedachten ziet ze een gestage stroom dienstmeiden, loopjongens, kinderen, heren met hoge hoeden en vrouwen met crinolines de trap op en af lopen. Iedere keer blijft er een miniem beetje steenstof aan hun zolen plakken.

Als ze halverwege de trap is, gaat de voordeur open. Een jonge man stapt naar buiten. Hij heeft een sigaret in zijn mondhoek en buigt zijn gezicht naar de aanstekervlam in de kom van zijn handen.

Hij ziet haar pas als hij de deur al achter zich dichtgetrokken heeft.

‘Moet je hier zijn?’ vraagt hij.

Ze kijkt naar hem omhoog. Hij is lang en zijn haar is donkerbruin, bijna zwart, met bakkebaarden tot ver op zijn wangen. Zijn schouders zijn breed. Onder zijn opengeritste zwartleren jack draagt hij een kobaltblauw overhemd, de bovenste twee knopen los. Ze ziet donker borsthaar in de punt van de V die door zijn open bloes wordt gevormd. Hij doet haar aan Elvis Presley denken, al is zijn kaak hoekiger, zijn mond smaller.

‘Ik kom de bestelling van de bakker brengen,’ zegt ze.

Hij reikt naar de tassen. ‘Geef maar, zet ik ze wel even binnen.’

Hij heeft een diepe stem en hij kijkt haar aan met rechtstreekse, ongewoon blauwe ogen, die haar ondanks de warmte doen denken aan een heldere vrieslucht.

‘Het zou fijn zijn als u meteen de rekening wilt voldoen,’ zegt ze. Ze blijft de tassen vasthouden.

‘Wat zijn we je schuldig?’ vraagt hij en hij haalt een zwarte portefeuille uit de binnenzak van zijn jack.

‘Wilt u het hele bedrag ineens betalen?’

‘Dat ligt eraan hoeveel het is.’

Ze grabbelt met haar vrije hand in de binnenzak van haar mantel, maar voor ze de rekening heeft gevonden, gaat de voordeur opnieuw open. Een oudere vrouw blijft fronsend op de drempel staan.

‘Iemand met spullen van de bakker, oma,’ zegt de jonge man. ‘Ze wil graag dat we meteen betalen.’

‘Van de bakker?’ De oude vrouw heeft dezelfde kleur ogen als de jonge man, troebeler, wateriger, diepliggend in een war-net van rimpels. ‘Ik ga ervan uit dat de bakker weet dat de achteringang voor leveranciers is.’

‘O, dat zal hij vast wel weten,’ zegt Sofia opgewekt. ‘Maar ik bezorg normaal gesproken geen bestellingen, ziet u. Alleen vandaag, omdat de knecht afwezig is.’

Ze steekt de tassen uitnodigend naar voren. ‘Zal ik ze maar even binnen zetten? Mijn baas heeft inderdaad gevraagd of de rekening direct betaald kan worden. Dat wordt bij elkaar...’

Ze zet de tassen neer, voelt opnieuw in haar binnenzak en trekt de rekening eruit. ‘... zesenvijftig gulden voor deze bestelling en de twee vorige samen.’

‘Ik zou het zeer op prijs stellen als je je bij de achteringang wilt melden,’ zegt de oude vrouw afgemeten.

Sofia reageert op exact dezelfde afgemeten toon. ‘Ik geloof dat uw kleinzoon de bestelling al wilde aannemen. Ik kan ze natuurlijk ook meteen aan u geven. Alstublieft.’

Ze pakt de tassen opnieuw op, steekt ze samen met de rekening naar voren, doet alsof ze het ontstemde gezicht van de oude vrouw niet ziet.

In de ogen van de jonge man sprankelt plezier en hij kijkt naar haar alsof hij haar nu pas echt ziet. Ze kijkt terug, haar groene ogen recht en onversaagd in de zijne.

Hij neemt een trek, blaast de rook uit door zijn neus, schuift

de sigaret in zijn mondhoek en trekt een paar briefjes uit de portefeuille.

‘Hier. De rest is voor jou.’ De sigaret beweegt mee met zijn woorden.

‘Roland!’ Hoog op de wangen van de oude vrouw zijn blos-sen verschenen. ‘Dat hoef jij niet te betalen. En leveranciers achterom – dat is hier de regel.’

Hij lacht. ‘Ja, die regel was er driehonderd jaar geleden vast ook al.’ Hij geeft Sofia het geld en pakt de tassen aan. Ze draait zich om en loopt zonder om te kijken naar beneden, maar als ze de bakfiets met moeite door het grind heen trekt, hoort ze zijn stem achter zich.

‘En, heeft het meisje van de bakker ook een naam?’

Ze draait zich om. Hij staat wijdbeens achter haar, neemt een laatste trek van zijn sigaret en schiet de peuk met zijn wijsvinger en duim weg. Hij geeft haar een knipoog en glimlacht. Sofia zou plotseling willen dat er iets tastbaars, iets stevigs tussen hen in kwam staan, iets waar hij niet doorheen kan kijken.

‘Jazeker,’ zegt ze.

‘En?’

‘Doet dat er wat toe? Ik hoor bij de achteringang te zijn, dat is me net heel duidelijk gemaakt.’

‘Mijn oma is wat ouderwets. Dat moet je haar maar niet kwalijk nemen. Hoe heet je?’

Ze weet niet goed waarom, maar ze ergert zich aan de manier waarop hij daar staat, aan zijn gedecideerde manier van praten, aan zijn mooiejongensgezicht.

‘Als je dat echt wilt weten, kun je er vast wel achter komen,’ zegt ze. ‘Dag Roland.’

Hij lacht. ‘Ik wist niet dat ze tegenwoordig zulke mooie, goedgebekte meisjes achter de toonbank zetten.’

‘Ik ben geen meisje, en ik ben ook niet achter de toonbank gezét.’

‘Er zal wel heel gauw iemand komen om je daar weg te halen.’ Hij kijkt haar strak aan met die vreemde blauwe ogen.

‘Ik heb absoluut niemand nodig om me weg te komen halen.’ Ze trekt de bakfiets met een ruk verder door het grind. ‘Ik kan prima zelf komen waar ik wil.’

Ze ziet iets in zijn blik, alsof ze iets zegt waar hij oprecht belang in stelt.

‘Iedere vrouw wil een man,’ zegt hij, ‘en kinderen.’

‘Ik niet. Ik trouw nooit.’ Haar hielen zakken diep weg tussen de keitjes.

‘Wat wil je dan? Het klooster in? Dat zou echt ontzettend jammer zijn.’

Sofia blijft even stilstaan. Het beeld van de lange gang met de vale blauwe steentjes komt in haar gedachten, het hok op zolder, zuster Ignatia en zuster Antoinette, haar eigen kapotte vingers en de stoom die opsteeg uit de grote ronde tonnen waar de was in dreef.

‘En als dat zo was,’ zegt ze, terwijl ze naar hem kijkt vanonder haar wimpers, ‘zou jou dat dan wat aangaan?’

‘Roland!’ roept zijn oma.

‘Ik kom,’ zegt hij. Hij doet een stap naar voren, zodat hij vlak bij Sofia staat. Hij is lang; even lang als zij.

‘Tot ziens dan maar,’ zegt hij.

‘Ja, vast,’ zegt ze en ze duwt de fiets zonder omkijken het grind uit, de weg op.

Voor ze naar de bakkerij teruggaat, haalt ze de vier gulden die Roland te veel betaald heeft van het geld van de bestellingen af. ‘Gefeliciteerd, Sofia, toch nog een verjaardagscadeau,’ zegt ze tegen zichzelf terwijl ze terugfietst.

Twee

Als ze aan het eind van de dag de winkeldeur op slot draait, voelt ze hem, nog voor ze hem ziet. Hij leunt tegen de muur, één been opgetrokken, zijn linkervoet rustend tegen de bakstenen.

‘Dag Sofia,’ zegt hij, ‘ik neem aan dat je werk er voor vandaag op zit.’

‘Had je niks beters te doen dan mijn naam te achterhalen?’

‘Het was niet al te moeilijk om erachter te komen.’

‘Fijn voor je,’ zegt ze.

‘Wie ben je eigenlijk, dat je mijn gedachten al die tijd gekaapt hebt?’ vraagt hij. ‘Een banshee of een heks? Familie van de sirenen? Ben je een Venus of een Aphrodite?’

‘Ik snap geen barst van wat je zegt.’

‘Weet je zeker dat je me niet betoverd hebt?’

‘Alle vrouwen met rood haar zijn tovenaressen, dat weet je toch. Mag ik er nu langs?’

Ze loopt weg, hoort zijn voetstappen achter zich.

‘Heb je zo’n haast?’ vraagt hij. ‘Laat mij je thuisbrengen.’

‘Ik hoef niet thuisgebracht te worden. Ik weet de weg zelf wel.’ Ze gaat harder lopen.

‘Dat is toch niets gedaan, zo alleen over straat,’ zegt hij.

Ze staat abrupt stil, kijkt hem aan. ‘Bespaar mij dat soort zinnen maar. Ik kan mezelf wel redden. Een fijne avond – dag Roland.’

Hij lacht. ‘Nou, nou... Heb je in je opvoeding geen fatsoensnormen meegekregen?’

‘Blijkbaar niet.’

‘Ik wilde je vragen of je zin hebt om met me naar de film te gaan.’

‘Vragen staat vrij, maar het antwoord is nee.’

Hij pakt haar arm, zijn vingers stevig om haar mouw. Ze kijkt in zijn intens blauwe ogen en ziet geen spoor van gêne of onzekerheid.

‘Nou? Naar de film?’

‘Nee. Weet je wat dat betekent, als iemand “nee” tegen je zegt? Néé.’

Hij lacht opnieuw, hardop. ‘Je maakt het me niet makkelijk. Ik wist het al vanaf het moment dat ik zag hoe je op oma reageerde.’

De manier waarop hij haar aankijkt maakt iets wonderlijks in haar los, een mengsel van bewondering om zijn vasthoudendheid, maar ook een naar, onaangenaam gevoel in haar buik, een gevoel dat maakt dat ze bij hem vandaan wil lopen.

‘Waarom doe je zo chagrijnig?’ zegt hij. ‘Ik luister toch niet naar een nee, dus je kunt maar beter meteen meegaan.’

‘Kun je lang wachten.’ Ze is nog nooit zo openlijk onbeschoft geweest tegen iemand, maar het lijkt hem niet te deren. Hij buigt zich naar haar toe, komt zo dichtbij dat ze een golf van geuren ruikt: pepermunt en zeep en sigarettenrook en de geur van zijn leren jack.

‘Voor nu laat ik je gaan,’ zegt hij, ‘maar, mooie Sofia, denk niet dat je van me af bent.’

Als ze zich de volgende ochtend klaarmaakt om naar de bakker te gaan, staat ze iets langer voor de spiegel dan anders. Ze

vlecht haar dikke, koperkleurige haren met aandacht, strijkt de krulletjes die hardnekkig rond haar gezicht kroezen achter haar oren en bestudeert het netwerk van sproeten op haar huid. Lang kijkt ze in haar eigen groene ogen. Niet voor het eerst vraagt ze zich af hoe haar vader eruitziet. Er was een tijd dat ze hem in elke lange roodharige man vermoedde.

Ze steekt haar tong naar zichzelf uit en trekt een paar gekke gezichten. ‘Kom op, Sofia. Aan het werk.’

Die middag staat hij haar opnieuw op te wachten, op dezelfde plek. ‘En, heb je je al bedacht? Er draait een goede film in het Grand Theater. Of wil je liever iets anders doen? Een concert? Uit eten?’

‘Ga weg,’ zegt ze. ‘Ik ga niet met je uit. Ik wil niet naar de film. Ik wil helemaal niks met je. Niet met jou en met niemand niet.’

Hij komt naast haar lopen. Ze hangt haar tas over haar andere schouder, draait haar lichaam van hem weg.

‘Waarom niet? Ik weet niet wat voor opvoeding je hebt gehad, maar je ouders hebben een behoorlijk onafhankelijke dame van je gemaakt.’

‘Ik ben gedeeltelijk door de nonnen grootgebracht,’ zegt ze, ‘dus je snapt wel dat ik alle onafhankelijkheid van mezelf heb.’

Hij regelt zijn stappen naar de hare. ‘Chapeau! Je zou een medaille moeten krijgen omdat je zo eigenzinnig opgedroogd bent. Kom maar op met die gruwelijke nonnenverhalen – ik wil ze graag horen.’

Ze dwingt de beginnende glimlach bij haar mondhoeken weg. ‘Kun je net denken. Alsof jij er iets van zou begrijpen. Jij hebt vast alles wat je wensen kan.’

Hij kijkt haar van opzij aan, ze voelt zijn blik. ‘Bijna alles wat ik wensen kan. Ga met me uit, Sofia. Ga één avond met me mee. Daarna zien we wel.’

‘Hou toch op. Je bent niet wijs. Weet je oma dat je mij hier op staat te wachten? Ik kan me niet voorstellen dat ze haar kleinzoon graag ziet uitgaan met een winkeljuffrouw.’

‘Natuurlijk niet. Zij hoopt dat ik een keurige, bloedsaaie jongedame het hof aan het maken ben. Maar daar heb ik geen zin in. Ik wil met jou uit. Dus wanneer gaan we?’

‘Nooit, zei ik toch. Laat me met rust.’

Hij glimlacht, alsof ze iets vleien­ds tegen hem heeft gezegd. ‘Hoe krijg ik je zo ver?’

‘Niet. Ik hak nog liever mijn eigen hand af.’

Daar moet hij opnieuw hardop om lachen. ‘Ik dacht dat de nonnen zo goed waren in het drillen van hun schaa­pjes. Daar zijn ze bij jou duidelijk niet in geslaagd. Je bent jammerlijk gezakt voor het onderdeel fatsoen.’

Ze loopt door, maar ze blijft zijn stappen achter zich horen. Het leren jack schuurt tegen haar arm als hij opnieuw naast haar komt lopen.

‘Je bedenkt je nog wel,’ zegt hij, zijn mond vlak bij haar oor, zodat ze zijn warme adem op haar wang voelt.

Als ze de volgende dag naar buiten stapt, is hij er niet, en de dag daarna ook niet. Iedere keer als ze de winkel­deur achter zich dichttrekt, verwacht ze hem te zien, maar hij blijft weg.

Mooi zo, zegt ze tegen zichzelf. Die opgefokte blaaskaak, dat verwende rijkeluisjongetje. Hij zal toch nooit begrijpen waar zij vandaan komt.

Op vrijdagmiddag sluit ze na een lange dag de winkel­deur. De namiddagzon zet het winkelplein in gloed. Ze voelt de warmte op haar gezicht. Langzaam loopt ze het plein op, sluit haar ogen, voelt zich licht worden, alsof de zon dwars door haar heen schijnt, alsof ze een luchtbel is.

Als ze in de schaduw van de lindebomen aan de rand van het plein stapt, staat hij er. Hij leunt tegen een motor waarvan de spatborden dezelfde kleur hebben als zijn ogen. De verchromde stangen glimmen. In een zilverkleurige ster, gevat in glimmend rood, staan de letters BSA. Hij houdt een helm in zijn hand en er ligt een tweede helm op het zwarte leer van het lange zadel.

‘Ga je mee een eindje rijden?’

Ze houdt haar pas in.

‘Nee, dank je’, wil ze zeggen, maar in plaats daarvan vraagt ze: ‘Is dat jouw motor?’

‘Zeker is dat mijn motor. Wil je achterop?’

Ze heeft naar motorrijders gekeken, zich voorgesteld hoe vrij je bent als je op zo’n ronkende machine zit, hoe je eindeloos zou kunnen doorrijden, ver bij alle sleur en verplichtingen en de eentonigheid van de dagen vandaan.

De dag is lang geweest en veel te saai, het plein ligt achter haar nog te blakeren in de zon, de schaduwen worden langer en de zomeravond strekt zich leeg voor haar uit.

Er komt een libelle op het zadel van de motor zitten. Het lijfje flitst kleur, de vleugels zijn van rusteloos, iriserend kant, trillerig, klaar om weg te vliegen, de hoge hemel in. Terwijl ze naar hem kijkt, schiet hij in een oogwenk weg.

‘Ik zou best een libelle willen zijn,’ zegt ze.

Hij glimlacht. Ze weet dat hij ziet hoe ze naar de motor kijkt. Hij hangt de helm over het handvat, grijpt in zijn binnenzak naar een zilveren sigarettenkoker. Terwijl hij haar zwijgend blijft observeren, tikt hij twee sigaretten in zijn hand, steekt ze beiden tussen zijn lippen. Uit dezelfde binnenzak haalt hij een aansteker tevoorschijn. Ook zilver – natuurlijk. Er valt een lok donker haar over zijn voorhoofd als hij zich buigt om de vlam tegen de tabak te houden.

Hij reikt haar een sigaret aan en Sofia steekt haar hand uit zonder erbij na te denken. Hun vingers raken elkaar. Ze pakt de sigaret, neemt met halfgesloten ogen een eerste trek.

‘Rook je graag?’

‘Ik rook graag,’ zegt ze, ‘en ik houd ook van uitgaan. Je denkt toch niet dat ik altijd maar als een braaf meisje op mijn kamer blijf zitten, nu ik eindelijk mijn eigen gang kan gaan?’

Hij kijkt haar aan vanonder zijn lange wimpers. Ze doet een stapje naar achteren.

‘Je ziet er zeker niet uit als een braaf meisje,’ zegt hij, en zijn ogen bestuderen haar gezicht, de manier waarop ze inhaleert, de rook uitblaast met getuiste lippen.

Ze roken zwijgend. Sofia is blij met het dunne staafje tussen haar vingers. Hij maakt haar onrustig, zoals hij nonchalant tegen de motor geleund staat, het motorjack open, de lange benen in een spijkerbroek, zwarte cowboylaarzen.

‘Je ziet er nogal nozemachtig uit,’ zegt ze.

Hij gooit zijn peuk op de grond en maakt die met een vinnige draai van zijn hak uit. ‘Dat is om mijn moeder te ergeren. We hebben inmiddels een stilzwijgende overeenkomst. Als ik me keurig in smoking vertoon op haar befaamde feesten en me niet al te recalcitrant opstel wanneer er weer een potentiële huwelijkskandidaat wordt uitgenodigd, wordt getolereerd hoe ik me kleed.’

Hij is ineens formeler gaan praten, zijn gezichtsuitdrukking en zijn houding zijn veranderd.

‘Dat zijn heel veel moeilijke woorden in één zin,’ zegt ze.

Hij lacht, ontspant. ‘Blijkbaar hebben al haar lessen over correct taalgebruik dan toch succes gehad,’ zegt hij. ‘Nou, zullen we dan maar?’ Hij klapt de extra voetsteunen uit. Dan zet hij de helm op zijn hoofd, trekt het riempje onder zijn kin

aan, slaat zijn been over het zadel, grijpt achter zich en reikt haar de helm.

De keuze. Doen of niet doen. In de schaduw blijven of de zomerlucht in.

Ze pakt de helm aan, zet hem op, trekt haar rok tot ver boven haar knieën en klimt achter hem op de motor.

Gebaseerd op de aangrijpende getuigenissen van afstandsmoeders

1965. De jonge Sofia heeft na een moeilijke jeugd eindelijk iets voor zichzelf opgebouwd. Na een noodlottige ontmoeting wordt ze zwanger en verliest ze in korte tijd haar huis en haar baan. Ze wordt naar Moederheil gestuurd: een tehuis met een speciale afdeling voor ongehuwd zwangere vrouwen. Daar ontmoet ze Maria, afkomstig uit een welgestelde familie en opgegroeid met hoge verwachtingen. Maria's zwangerschap moet voor de buitenwereld verborgen blijven.

In een verstikkende wereld vol schaamte zoeken beide vrouwen naar regie over hun eigen leven. *Moederheil* is een indringende roman over moederschap en het gevecht om je eigen stem te laten horen – zelfs als iedereen om je heen wil dat je zwijgt.

ELS FLORIJN (1982) brak door met *Het meisje dat verdween*, dat het hartverscheurende verhaal vertelt van twee Joodse meisjes in de Tweede Wereldoorlog, en met *De engelen van Elisabeth*, over een jonge vrouw die aan het eind van de 19^e eeuw wordt opgenomen in een krankzinnigen-gesticht. Met *Moederheil* geeft ze een stem aan duizenden moeders die hun kind moesten afstaan.

**UITGEVERIJ
MOZAÏEK**

www.uitgeverijmozaiek.nl

NUR 301

